

TÜM DERSLER HİBA

KISA BİLGİ • BOL ALIŞTIRMA • ÇÖZÜMLÜ SORULAR

KAZANIM ODAKLI

Türkçe
Matematik
Fen Bilimleri
Hayat Bilgisi

 tudem®

©Tudem Eğitim Hiz. San. ve Tic. A.Ş
1476/1 Sokak No: 10/51 Alsancak/Konak/İZMİR

Yazarlar: Tudem Yazı Kurulu

Dizgi ve Grafik: Tudem Grafik Ekibi

Baskı ve Cilt: Ertem Basım Yayın Dağıtım San. Tic. Ltd. Şti.
Eskişehir Yolu 40. km. Başkent OSB 22. Cadde No: 6 Malıköy/ANKARA

0 312 284 18 14

ISBN: 978-605-9493-98-7

Yayınevi sertifika no: 11945

Matbaa sertifika no: 16031

Tüm hakları saklıdır.

Bu yayının hiçbir bölümü, telif hakkı sahibinin önceden yazılı izni olmaksızın tekrar üretilemez, bir erişim sisteminde tutulamaz, herhangi bir biçimde elektronik, mekanik, fotokopi, kayıt ya da diğer yollarla iletilemez.

www.tudem.com

Sevgili Öğrenci,

Bu kitap, Millî Eğitim Bakanlığınca hazırlanan yeni öğretim programlarına uygun olarak hazırlanmıştır.

Kitabın Türkçe bölümü, “Dilini tanıyıp seven, iyi kullanan, iletişim becerisi yüksek bireyler yetiştirmek, gelenek ve göreneklerin sonraki kuşaklara aktarılmasını sağlar.” öğretisi esas alınarak düzenlenmiştir. İçeriğinde ise kazanımlara uygun olarak “sözcükte ve cümlede anlam, okuduğunu anlama, yazım ve noktalama” gibi konulara yer verilmiştir.

Kitabın matematik bölümü, “Matematik, yaşamı kolaylaştırmayı ve pratik düşünceyi geliştirmeyi amaçlar.” prensibi esas alınarak düzenlenmiştir. İçeriğinde kazanımlara uygun olarak “sayılar ve işlemler, geometri, ölçme ve veri” konularına yer verilmiştir.

Kitabın fen bilimleri bölümü, “Fen bilimleri; araştıran, sorgulayan, yaratıcı ve analitik düşünme becerisine sahip, fen okuryazarı bireyler yetiştirmeyi amaçlar.” prensibi esas alınarak düzenlenmiştir. Kazanımlara uygun olarak hazırlanan içeriğinde “duyu organları ve görevleri, varlıkların hareket özellikleri, maddenin hâlleri, ışık kaynakları” gibi konulara yer verilmiştir.

Kitabın hayat bilgisi bölümü, “Hayat bilgisi; eleştiren, sorgulayan, olaylar arasında bağlantılar kurabilen bireyler yetiştirmeyi hedefler.” ilkesi esas alınarak düzenlenmiştir. İçeriğinde, kazanımlara uygun olarak “okul heyecanım, benim eşsiz yuvam, dün, bugün, yarın” gibi konular ele alınmıştır.

Kitaptaki her ünite, yukarıda belirtilen esaslar doğrultusunda şunları kapsamaktadır:

- Özet konu anlatımı
- Öğretici alıştırmaları ve etkinlikler
- Çözümlü sorular
- Kazanım pekiştirme testleri
- Kavrama testleri

Başarılı, bilgili, doğru düşünme alışkanlığı kazanmış, bilime önem veren bireyler olarak yetişmeniz dileğiyle...

Yazı Kurulu

Kazanım Odaklı

: Hepsi 1 Arada

KISA BİLGİ ALANLARI

Değişen tasarımı daha kolay akılda kalan özet bilgi alanlarından oluştu.

ÇÖZÜMLÜ SORULAR

✓ işareti ile belirtilen sorular farklı düzeylerde seçildi ve kitabın son bölümünde çözüldü.

KAZANIM ODAKLI

Kısa bilgi, alıştırma ve soru alanları kazanımlara göre düzenlendi.

ÖRNEK SORULAR VE ÇÖZÜMLER

Anahtar soru tiplerinde örnek sayısı artırıldı ve çözümler aşama aşama verildi.

YILDIZLI SORULAR

Sorular zorluk derecesine göre düzenlendi.

BOL ALIŞTIRMA

Bireysel ve pekiştirici alıştırmalar kazanımların yerleşmesine daha fazla katkı sağlıyor.

İÇİNDEKİLER

TÜRKÇE

1. TEMA - BİREY VE TOPLUM

SÖZCÜĞÜN ANLAMI VE SÖZLÜK SIRASI	12
Alıştırma: Hangisi Önce Gelir?.....	14
Alıştırma: Anlamlarını Bulalım	15
Etkinlik: Konut Deyince.....	16
Alıştırma: Sözlük Sırasını ve Anlamını Bulalım	18
Kazanım Pekiştirme Testi.....	19
ZIT ANLAMLI SÖZCÜKLER	20
Etkinlik: Zıt Anlamlılar ve Sözlük Sırası.....	21
Etkinlik: Kare Bulmaca.....	22
Alıştırma: Hangi Sözcük?.....	23
Kazanım Pekiştirme Testi.....	24
HİKÂYE (ÖYKÜ)	25
Okuduğunu Anlama: Okula Dönüş	26
Kazanım Pekiştirme Testi.....	28
Kavrama Testi	29

2. TEMA - ATATÜRK

CÜMLEDE ANLAM, CÜMLENİN ANLAMINI ETKİLEYEN SÖZCÜKLER	32
Alıştırma: Cümle Yazmaca.....	34
Alıştırma: Hangisi Dışarıda Kalır?	35
Alıştırma: Cümlelerin Anlamı.....	36
Alıştırma: Cümleleri Tamamlayalım	37
Etkinlik: Balık Tutalım.....	38
Kazanım Pekiştirme Testi.....	39
EŞ ANLAMLI SÖZCÜKLER	40
Etkinlik: Eş Anlamlılarını Bulalım.....	41
Alıştırma: Eş Anlamlısı Hangisi?	42
Alıştırma: Bul Bakalım	43
Etkinlik: Eş Anlamlılar Bulmacası	44
Kazanım Pekiştirme Testi.....	45
ŞİİR	46
Alıştırma: Başlıklarını Bulalım.....	47
Okuduğunu Anlama: Günaydın Çocuklar.	48
Kazanım Pekiştirme Testi.....	50
Kavrama Testi	51

3. TEMA - DÜNYA'MIZ VE UZAY

5N1K	54
Alıştırma: Benekli'nin Rüyası	55
Alıştırma: Küçük Efe.....	56
Kazanım Pekiştirme Testi.....	58
OLUŞ SIRASI	59
Alıştırma: Boşlukları Tamamlayalım.....	60
Etkinlik: Senem'in Bir Günü.....	61
Kazanım Pekiştirme Testi.....	62
NEDEN-SONUÇ İLİŞKİSİ, DUYGUSAL VE ABARTILI İFADELER, KARŞILAŞTIRMA	63
Alıştırma: Nedeni ve Sonucu	65
Alıştırma: Duygusal mı, Abartılı mı?.....	66
Alıştırma: Karşılaştıralım.....	67
Kazanım Pekiştirme Testi.....	68
EŞ SESLİ (SESTEŞ) SÖZCÜKLER, MEKTUP	69
Alıştırma: Sözcük Bilmece	71
Alıştırma: Anlat Bakalım	72
Alıştırma: Eş Seslisini Bulalım.....	73
Kazanım Pekiştirme Testi.....	74
Kavrama Testi	75

4. TEMA - SAĞLIK VE ÇEVRE

SÖZCÜĞÜN ANLAMINI DEĞİŞTİREN EKLER	78
Alıştırma: Ekleyelim.....	79
Alıştırma: Sözcük Türetmece.....	80
Alıştırma: Yeni Sözcükler Oluşturalım	81
Alıştırma: Sözcük Petekleri	82
Kazanım Pekiştirme Testi.....	83
METNİN KONUSU, BETİMLEME	84
Etkinlik: Betimleyelim.....	85
Alıştırma: Konusunu ve Ana Fikrini Bulalım	86
Kazanım Pekiştirme Testi.....	87
GERÇEK VE HAYAL ÜRÜNÜ DURUMLAR, MASAL	88
Etkinlik: Tamamlayalım	89
Okuduğunu Anlama: Geceyi Unutan Fil	90
Kazanım Pekiştirme Testi.....	92
Kavrama Testi	93

5. TEMA - ÜRETİM, TÜKETİM VE VERİMLİLİK

ADLAR (İSİMLER)	96
Alıştırma: İsim mi, Değil mi?	97
Alıştırma: Tabloyu Tamamlayalım	98
Alıştırma: Tekiller ve Çoğullar	99
Okuduğunu Anlama: Ekmek	100
Kazanım Pekiştirme Testi.....	102

YAZIM KURALLARI, ANI, GÜNLÜK	103
Alıştırma: Yanlışları Bulalım.....	105
Alıştırma: Yazım Yanlışlarını Düzeltelim.....	106
Alıştırma: Bilgi Doğru mu, Yanlış mı?	107
Kazanım Pekiştirme Testi.....	108
Kavrama Testi	109

7. TEMA - DEĞERLERİMİZ

ADI NİTELEYEN VE BELİRTEN SÖZCÜKLER, FIKRA	130
Alıştırma: Özellik Belirten Sözcükler.....	133
Alıştırma: Özellik Kartları	134
Alıştırma: Özellik Tablosu	135
Alıştırma: Nitele veya Belirt	136
Alıştırma: Eşleştirelim.....	137
Kazanım Pekiştirme Testi.....	138

İLETİŞİM	139
Etkinlik: Beden Dili Bulmacası.....	140
Okuduğunu Anlama: Aramak ve Bulmak.....	141
Kazanım Pekiştirme Testi.....	142
Kavrama Testi	143

6. TEMA - HAYAL GÜCÜ VE GİZEMLER

ADIN YERİNİ TUTAN SÖZCÜKLER	112
Alıştırma: Yerine Ne Yazalım?	113
Alıştırma: Adın Yerini Hangisi Tutmuş?	114
Alıştırma: Örgü Sepeti.....	115
Alıştırma: Adın Yerini Tutan Sözcükler	116
Kazanım Pekiştirme Testi.....	117

AITLİK BİLDİREN EKLER, BİLMECE, TEKERLEME, TEBRİK KARTI, DAVETİYE	118
Alıştırma: Boşlukları Tamamlayan Ekler	121
Alıştırma: Aitlik Tablosu.....	122
Alıştırma: Neyin Nesi?.....	123
Okuduğunu Anlama: Son Ümit	124
Alıştırma: Eşleştirelim.....	125
Kazanım Pekiştirme Testi.....	126
Kavrama Testi	127

8. TEMA - OYUN VE SPOR

NOKTALAMA İŞARETLERİ	146
Alıştırma: Kimiz Biz?.....	147
Alıştırma: Kartları Tamamlayalım	148
Alıştırma: Doğru mu, Yanlış mı?	149
Kazanım Pekiştirme Testi.....	150

TRAFİK İŞARETLERİ, TABLO VE GRAFİK YORUMU	151
Etkinlik: Trafikte Yanlışlar ve Doğrular.....	153
Alıştırma: Tabloyu Yorumlayalım	154
Okuduğunu Anlama: Baharın Güzelliği.....	155
Kazanım Pekiştirme Testi.....	156
Kavrama Testi	157

MATEMATİK

1 - GEOMETRİ - VERİ - SAYILAR

NOKTA VE DÜZLEM	160
Geometrik Cisimler	161
Alıştırma: Doğru - Yanlış	162
Alıştırma: Çizelim	163
Kazanım Pekiştirme Testi	164

TABLO VE ŞEKİL GRAFİĞİ	165
Alıştırma: Oluşturalım	167
Alıştırma: Yorumlayalım	168
Kazanım Pekiştirme Testi.....	169

DOĞAL SAYILAR	170
Romen Rakamları	171
Doğal Sayıları Sıralama.....	171
Örüntüler	172
Tek ve Çift Doğal Sayılar	172
Alıştırma: Boşlukları Dolduralım.....	173
Alıştırma: Basamak Bulmaca.....	174
Alıştırma: Şifreli Bulmaca	175
Alıştırma: Sıralayalım.....	176
Alıştırma: Örüntüler	177
Alıştırma: Yazalım.....	178
Kazanım Pekiştirme Testi - 1	179
Kazanım Pekiştirme Testi - 2	180
Kazanım Pekiştirme Testi - 3	181
Kavrama Testi - 1	182
Kavrama Testi - 2.....	184
Kavrama Testi - 3.....	186

2 - SAYILAR - ÖLÇME - GEOMETRİ

DOĞAL SAYILARLA TOPLAMA İŞLEMİ	190
Zihinden Toplama.....	192
En Yakın Onluk	193
Tahmini Toplam	193
Problemler.....	194
Alıştırma: Toplayalım.....	195
Alıştırma: Problemler.....	196
Alıştırma: Zihinden Toplayalım	197
Alıştırma: Tahmini Toplam	198
Kazanım Pekiştirme Testi - 1	199
Kazanım Pekiştirme Testi - 2	200

DOĞRU	201
Işın.....	201
Doğru Parçası	201
Doğruların Çeşitleri	202
İki Doğrunun Birbirine Göre Durumları.....	202
Alıştırma: Çizelim	203
Alıştırma: Harfli Geometri.....	204
Kazanım Pekiştirme Testi.....	205

SİMETRİ, ÖRÜNTÜ ve SÜSLEMELER, ALAN	206
Alıştırma: Çizelim	209
Alıştırma: Tamamlayalım.....	210
Alıştırma: Eşleştirelim	211
Kazanım Pekiştirme Testi.....	212
Kavrama Testi - 1	213
Kavrama Testi - 2.....	215
Kavrama Testi - 3.....	217

3 - SAYILAR - GEOMETRİ

DOĞAL SAYILARLA ÇIKARMA İŞLEMİ	220
Zihinden Çıkarma.....	221
Problemler.....	221
Alıştırma: Çıkaralım	222
Alıştırma: Zihin Labirenti	223
Alıştırma: Problemler.....	224
Kazanım Pekiştirme Testi	225

AÇI	226
Açı Çeşitleri	226
Alıştırma: Çizelim	228
Alıştırma: Yazalım.....	229
Kazanım Pekiştirme Testi	230

ÜÇGEN, KARE, DİKDÖRTGEN, ÇEMBER	231
Alıştırma: Çizelim	234
Alıştırma: Belirleyelim.....	235
Kazanım Pekiştirme Testi.....	236
Kavrama Testi - 1	237
Kavrama Testi - 2.....	239
Kavrama Testi - 3.....	241

5 - SAYILAR - ÖLÇME

DOĞAL SAYILARLA BÖLME İŞLEMİ	266
Alıştırma: Bölelim	268
Alıştırma: Problemler.....	269
Kazanım Pekiştirme Testi.....	270

KESİRLER	271
Alıştırma: Bulalım	275
Alıştırma: Problemler.....	276
Alıştırma: Sıralayalım.....	277
Kazanım Pekiştirme Testi	278

ZAMANI ÖLÇME	279
Alıştırma: Okuyalım	280
Alıştırma: Dolduralım.....	281
Alıştırma: Zaman Problemleri	282
Kazanım Pekiştirme Testi.....	283

SIVILARI ÖLÇME, TARTMA	284
Alıştırma: Sıvı Problemleri	286
Alıştırma: Tartalım	287
Kazanım Pekiştirme Testi	288
Kavrama Testi - 1	289
Kavrama Testi - 2	291

4 - SAYILAR - ÖLÇME

DOĞAL SAYILARLA ÇARPMA İŞLEMİ	244
Ritmik Sayma	244
Doğal Sayılarla Çarpma İşlemi	244
10 ve 100 ile Kısa Yoldan Çarpma	247
Alıştırma: Sayalım	248
Alıştırma: Tablodaki Çarpımlar	249
Alıştırma: Çarpımlar	250
Alıştırma: Problemler.....	251
Kazanım Pekiştirme Testi.....	252

UZUNLUKLARI ÖLÇME ve ÇEVRE	253
Alıştırma: Dönüşüm Yapalım	256
Alıştırma: Problemler.....	257
Alıştırma: Çevre Bulalım.....	258
Kazanım Pekiştirme Testi - 1	259
Kazanım Pekiştirme Testi - 2	260
Kavrama Testi - 1	261
Kavrama Testi - 2	263

FEN BİLİMLERİ

1 - BEŞ DUYUMUZ

DUYU ORGANLARI VE GÖREVLERİ	294
Alıştırma: Labirentten Çıkış	297
Alıştırma: Hangi Duyu Organı?	298
Alıştırma: Benim Adım Deri	299
Kazanım Pekiştirme Testi	300
Kavrama Testi	302

2 - KUVVETİ TANIYALIM

VARLIKLARIN HAREKET ÖZELLİKLERİ	306
Alıştırma: Peynir Serüveni	308
Kazanım Pekiştirme Testi	309
CİSİMLERİ HAREKET ETTİRME VE DURDURMA	310
Alıştırma: İtme mi Yoksa Çekme mi?	311
Etkinlik: Okulda Kaza	312
Kazanım Pekiştirme Testi	313
Kavrama Testi	314

3 - MADDEYİ TANIYALIM

MADDEYİ NİTELEYEN ÖZELLİKLER	318
Alıştırma: Sayılardaki Gizli Şifre	320
Alıştırma: Neyin Özelliği?	321
Kazanım Pekiştirme Testi	322
MADDENİN HÂLLERİ	324
Alıştırma: Hangi Hâllerde?	325
Etkinlik: Bulmacayı Çözelim	326
Kazanım Pekiştirme Testi	327
Kavrama Testi	328

4 - ÇEVREMİZDEKİ IŞIK VE SESLER

IŞIĞIN GÖRMEDEKİ ROLÜ	332
Alıştırma: Karanlıklar Aydınlanıyor	333
IŞIK KAYNAKLARI	334
Alıştırma: Işık Kaynaklarını Sınıflayalım	335
Kazanım Pekiştirme Testi	336
SESİN İŞİTMEDEKİ ROLÜ	338
Etkinlik: Kim, Nerede?	339
ÇEVREMİZDEKİ SESLER	340
Etkinlik: Ses Çıkarıcılar	341
Kazanım Pekiştirme Testi	342
Kavrama Testi	344

5 - CANLILAR DÜNYASINA YOLCULUK

ÇEVREMİZDEKİ VARLIKLARI TANIYALIM	348
Alıştırma: Canlı mı, Cansız mı?	349
Kazanım Pekiştirme Testi	350
BEN VE ÇEVREM	351
Alıştırma: Çevremizi Temiz Tutalım	352
DOĞAL VE YAPAY ÇEVRE	353
Alıştırma: Çevremiz	354
Alıştırma: Piknik	355
Kazanım Pekiştirme Testi	356
BİLİNÇLİ TÜKETİCİ	358
Alıştırma: Tasarruf Planı	359
SAĞLIKLI YAŞAM	360
Etkinlik: Hangisi Doğru?	361
Kazanım Pekiştirme Testi	362
Kavrama Testi	364

6 - YAŞAMIMIZDAKİ ELEKTRİKLİ ARAÇLAR

ELEKTRİKLİ ARAÇ-GEREÇLER	368
Alıştırma: Elektrik Araçlarında Dönüşüm	370
Kazanım Pekiştirme Testi	371
ELEKTRİK KAYNAKLARI	372
Alıştırma: Hangi Elektrik Kaynağı?	374
Alıştırma: Hangisi Farklı?	375
Alıştırma: Elektrik Atölyesi	376
Kazanım Pekiştirme Testi	377
ELEKTRİĞİN GÜVENLİ KULLANIMI	378
Alıştırma: Ne Yapmalıyız, Ne Yapmamalıyız?	379
Kazanım Pekiştirme Testi	380
Kavrama Testi	381

7 - GEZEĞENİMİZİ TANIYALIM

DÜNYA'NIN ŞEKLİ	384
Etkinlik: Nedeni Ne?	385
Kazanım Pekiştirme Testi	386
DÜNYA'NIN YAPISI	387
Alıştırma: Zirvedeki Türk Dağcı	388
Kazanım Pekiştirme Testi	389
Kavrama Testi	390

HAYAT BİLGİSİ

1 - OKUL HEYECANIM

SINIF ARKADAŞLARIM VE BEN	394
Etkinlik: Benzerlik ve Farklılıklarımız	397
Alıştırma: Krokiyi Çözelim	398
Etkinlik: Okulum ve Okul Kuralları	399
Kazanım Pekiştirme Testi	400

OKUL YAŞAMIM	401
Etkinlik: Cumhuriyete Nasıl Kavuştuk?	404
Alıştırma: Atatürk'ün Hayatı	405
Alıştırma: Aldığın Ürüne Dikkat Et	406
Kazanım Pekiştirme Testi	407

OKUL YOLUNDA	408
Alıştırma: Sana Uygun Olanı Seç	410
Etkinlik: Teknolojinin Hızı	411
Etkinlik: Trafikte Doğru Davranıyorum	412
Etkinlik: Yalancı Çoban	413
Kazanım Pekiştirme Testi	414
Kavrama Testi-1	415
Kavrama Testi-2	418

2 - BENİM EŞSİZ YUVAM

EVİM VE ADRESİM	423
Alıştırma: Herkesin Oturduğu Bir Yer Var	427
Alıştırma: Yönümü Nasıl Bulacağım?	428
Etkinlik: Bir Zamanlar Herkes Çocuktu	430
Etkinlik: Cesareti Olmayanın Başarısı Da Olamaz!	431
Kazanım Pekiştirme Testi	432

ÂİLEDE İLETİŞİM	433
Alıştırma: Meslekleri Bulalım	437
Etkinlik: Peki Ama Nasıl?	438
Etkinlik: Ailem ve Görevlerim	439
Etkinlik: İletişim Araçları	440
Etkinlik: Zaman mı? Hiç Sorun Değil	441
Kazanım Pekiştirme Testi	442

AMAÇLARIMA ULAŞIRKEN	443
Etkinlik: En Büyük Liderimizin Bize Tanıdığı Haklar	447
Etkinlik: Ne Söylemeli?	448
Etkinlik: Amaçlarıma Ulaşırken	449
Etkinlik: Kaplumbağa ile Tavşan	450
Etkinlik: Özenli Kullanmalıyız	451
Kazanım Pekiştirme Testi	452

ÜLKEME KARŞI SORUMLULUKLARIM	453
Etkinlik: Ev Kazaları	457
Alıştırma: Doğrusu Ne?	458
Alıştırma: Özelliği Ne?	459
Etkinlik: Evimizin Bölümleri	460
Etkinlik: Sorumluluklarımız	461
Kazanım Pekiştirme Testi	462
Kavrama Testi-1	463
Kavrama Testi-2	465
Kavrama Testi-3	467
Kavrama Testi-4	469

3 - DÜN, BUGÜN, YARIN

YAŞAMIMIZDAKİ DEĞİŞİKLİKLER	472
Etkinlik: Büyüdükçe	476
Etkinlik: Bayraklar	477
Etkinlik: Hava Grafikleri	478
Etkinlik: Atatürk'ün Hayatı	479
Kazanım Pekiştirme Testi	480

GEÇMİŞTEN GÜNÜMÜZE	481
Etkinlik: Sihirli Kutu	485
Etkinlik: Geçmişte Oynanan Oyunlar	486
Etkinlik: Doğal Afetler	487
Etkinlik: Müze Gezisi	488
Etkinlik: Hava Durumu ve Trafik	489
Kazanım Pekiştirme Testi	490
Kavrama Testi-1	491
Kavrama Testi-2	493

YANIT ANAHTARI

YANIT ANAHTARI	495
-----------------------------	-----

TÜRKÇE

1. TEMA

BİREY VE TOPLUM

Kazanımlar

1. Bölüm: Sözcüğün Anlamı ve Sözlük Sırası

2. Okuduğunu Anlama

2.1. Ön bilgilerini kullanarak okuduğunu anlamlandırır.

2.2. Metinde verilen ipuçlarından hareketle, karşılaştığı yeni kelimelerin anlamlarını tahmin eder.

4. Söz Varlığını Geliştirme

4.1. Görsellerden yararlanarak söz varlığını geliştirir.

4.4. Bilmediği kelimelerin anlamlarını araştırır.

2. Bölüm: Zıt (Karşıt) Anlamlı Sözcükler

4. Söz Varlığını Geliştirme

4.1. Görsellerden yararlanarak söz varlığını geliştirir.

4.2. Kelimelerin eş ve zıt anlamlılarını bulur.

4.4. Bilmediği kelimelerin anlamlarını araştırır.

3. Bölüm: Hikâye (Öykü)

2. Okuduğunu Anlama

2.5. Okuduklarını zihninde canlandırır.

2.15. Okuduklarının ana fikrini belirler.

2.16. Okuduklarının konusunu belirler.

2.27. Okuduklarında "hikâye unsurları" nı belirler.

3. Tür, Yöntem ve Tekniklere Uygun Yazma

3.5. Hikâye yazar.

3.6. Yazılarında betimlemeler yapar.

SÖZCÜK

Sözcük, insanlar arasında iletişimi, anlaşmayı sağlayan anlamlı en küçük dil birimidir. Sesler heceleri, heceler sözcükleri, sözcükler de cümleleri oluşturur.

Bazı sözcüklerin tek başına kullanıldığında ifade ettiği anlamlar vardır. Bazı sözcükler ise tek başına anlam ifade etmeseler bile cümle içinde farklı görevlerde kullanılır ve anlam kazanır.

ÖRNEK

“Köpeğimiz *Fındık*, topu ile oynuyor.” cümlesindeki altı çizili sözcüklerin anlamını bulun.

Çözüm: Buradaki “top” sözcüğü “birçok oyunda kullanılan, farklı büyüklükte, genellikle kauçuktan yapılmış yuvarlak nesne” anlamındadır. “ile” sözcüğünün ise tek başına anlamı yoktur ve cümlede anlam ilgisi kurmuştur.

- Sözcükler, kullanıldığı cümleye göre farklı anlamlar kazanabilir.

ÖRNEK

I. Kuşun kanadında kırmızı bir leke vardı.

II. Perdenin diğer kanadını da açalım.

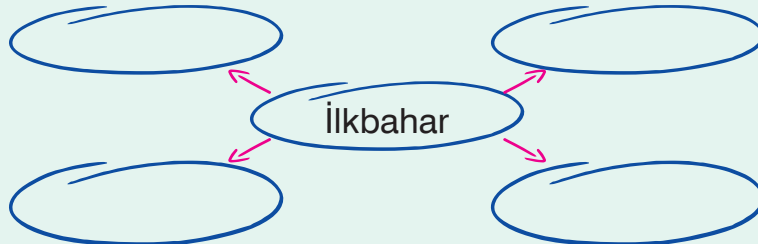
Numaralanmış cümlelerdeki “kanat” sözcüğünün anlamları nelerdir?

Çözüm: “Kanat” sözcüğü I. cümlede “kuşlarda uçmayı sağlayan organ”, II. cümlede “yan, taraf” anlamındadır.

Bir sözcüğün anlamı, kullanıldığı cümleden yola çıkılarak belirlenmelidir.

- Her sözcük, zihnimizde bazı kavramlar canlandırır. Sözcükler, anlamlarıyla bağlantılı olarak başka sözcükleri çağrıştırabilir. İşte bu çağrışımlar, sözcüğün anlamı ile ilgili bizlere ipucu verir.

ÖRNEK

Şekildeki boşluklara “ilkbahar” sözcüğünün çağrıştırdıklarını yazın.

Çözüm: İlkbahar geldiğinde havalar ısınır, ağaçlar ve kırlar yeşerir, çiçekler açar, pikniğe gidilir, kalın kışlık giysiler yerini ince giysilere bırakır. O hâlde “ilkbahar” sözcüğü “yeşil, çiçek, kır, sıcak” sözcüklerini çağrıştırır.

SÖZLÜK SIRASI

Anlamını bilmediğimiz sözcüklerin anlamlarını öğrenmek için sözlükten yararlanabiliriz. **Sözlük**, bir dilde kullanılan sözcüklerin anlamlarını, açıklamalarını veren eserdir. Sözcükler, sözlükte alfabetik sıraya göre dizilmiştir. Yani sözcüklerin alfabetik sıralaması ile sözlük sırası aynıdır.

Harfler, alfabede belli bir sıraya göre dizilmiştir. Buna alfabetik sıra denir. Alfabetik sırayı hatırlayalım:

A	B	C	Ç	D	E	F	G	Ğ	H
İ	İ	J	K	L	M	N	O	Ö	P
R	S	Ş	T	U	Ü	V	Y	Z	

- Sözcükler, ilk harflerine göre sözlük sırasına konur.

ÖRNEK

Yanda görsellerle anlatılan sözcüklerin sözlük sırası nedir?

Çözüm: İlk görselde “şemsiye”, ikinci görselde “saat” vardır. Bu sözcüklerin sözlük sırasını bulmak için ilk harflerine bakalım: “ş” ve “s” harfleri. Alfabede “s” harfi, “ş” harfinden önce gelir. O hâlde sözlükte “saat” sözcüğü, “şemsiye” sözcüğünden önce yer alır.

- Sözlük sırasına göre dizilecek sözcüklerin ilk harfi aynı ise ikinci harfe bakılarak sıralama yapılır. Sözcüklerin ikinci harfleri de aynı ise farklı olan harfe göre sıralama yapılmalıdır.

ÖRNEK

kapı
kapalı
kapıcı
kapkara
kaplumbağa

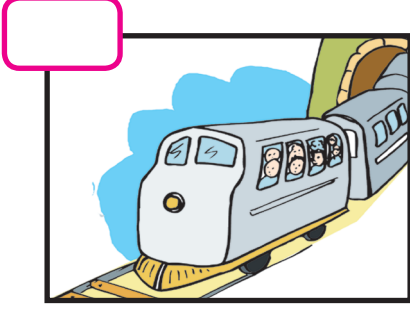
Yanda verilen sözcükleri sözlük sırasına göre yazın.

Çözüm: Sözlük sıralaması, sözcüklerin ilk harflerine bakılarak yapılır. Ancak yandaki sözcüklerin ilk üç harfi (k, a, p) aynıdır. O hâlde sıralama dördüncü harflere bakılarak yapılmalıdır. Bunlar “ı, a, ı, k, l” harfleridir. Bunlar “a, ı, k, l” biçiminde sıralanır. Dördüncü harfleri “ı” olan “kapı” ve “kapıcı” sözcüklerinden “kapı”, sözlükte “kapıcı”dan önce gelir. O hâlde bu sözcüklerin sıralaması şu şekildedir:

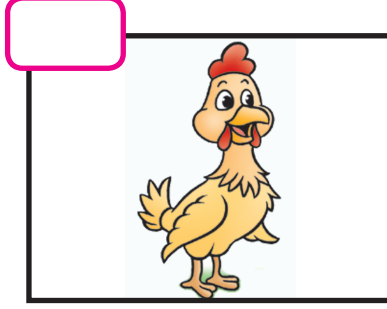
kapalı - kapı - kapıcı - kapkara - kaplumbağa
1 2 3 4 5

Alıştırma: Hangisi Önce Gelir?

Aşağıda görsellerle birlikte verilen sözcükleri alfabetik sıraya göre numaralandırın. (Her satırdaki sözcükler, kendi içinde sıralanacaktır.)

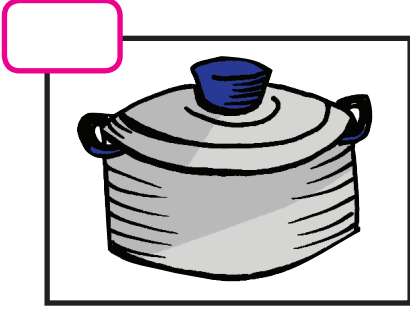
tren

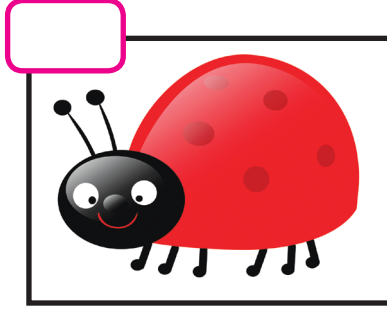
tavuk

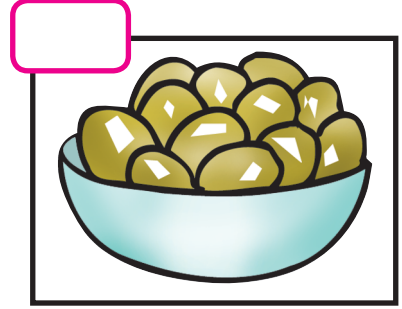
tarak

tencere

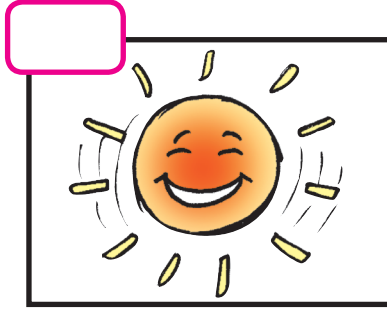
uğur böceği

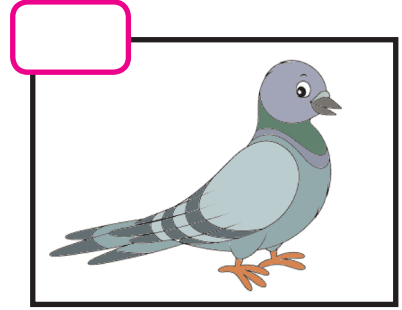
zeytin

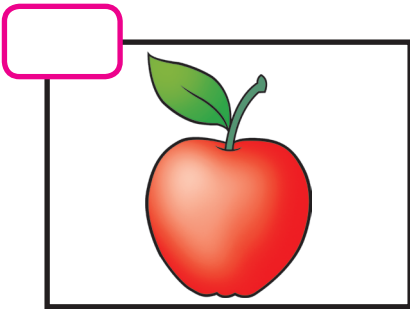
gemi

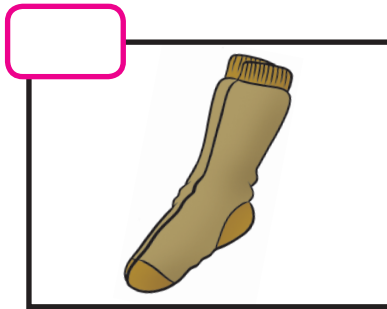
güneş

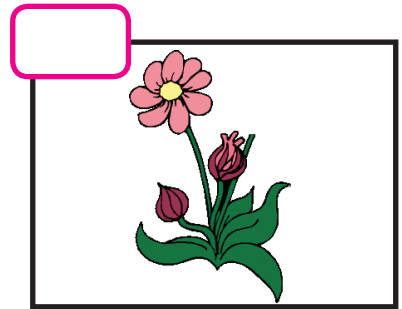
güvercin

elma

çorap

çiçek

Kazanım 4. : Söz Varlığını Geliştirme

4.4. : Bilmediği kelimelerin anlamlarını araştırır.

Alıştırma: Anlamlarını Bulalım

Aşağıdaki not kâğıtlarında yazılı sözcüklerin anlamlarını tahmin ettikten sonra sözlükten bulun ve cümle içinde kullanın.

yardım

Tahmin:

Sözlük anlamı:

Cümle:

dayanışma

Tahmin:

Sözlük anlamı:

Cümle:

sorumluluk

Tahmin:

Sözlük anlamı:

Cümle:

tartışmak

Tahmin:

Sözlük anlamı:

Cümle:

muamele

Tahmin:

Sözlük anlamı:

Cümle:

Kazanım 4. : Söz Varlığını Geliştirme

4.4. : Bilmediği kelimelerin anlamlarını araştırır.

Etkinlik: Konut Deyince

Konutumuz sağlam olsun
Depremde hiç yıkılmasın
Gece gündüz neşe dolsun
Kem gözlerle bakılmasın.

Konutumuz geniş olsun
Eşyalara yer bulunsun
Merdivenler dar gelirse
Asansörden çıkış olsun.

Konutumuz temiz olsun
Pencereler geniş olsun
Her odaya güneş girsin
Perdesinde korniş olsun.

Her durağa yakın olsun
Mobilyamız takım olsun
Gürültüden çok uzakta
Konutumuz sakin olsun...

Her köşeden oyuncaklar
Bahçesinde salıncaklar
Mahallemizde çocuklar
Benimle arkadaş olsun.

Bahçesinde çiçek açsın
Ağacında kuşlar ötsün
Komşularla hep birlikte
Günlerimiz güzel geçsin.

İbrahim ŞİMŞEK

Aşağıdaki soruları şiire göre yanıtlayın.

1. Şiirde geçen aşağıdaki sözcüklerin anlamlarını yazın.

konut:

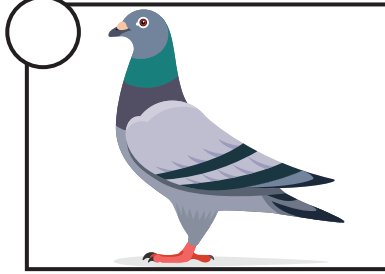
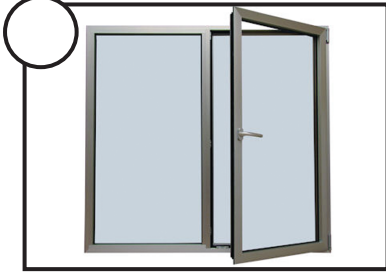
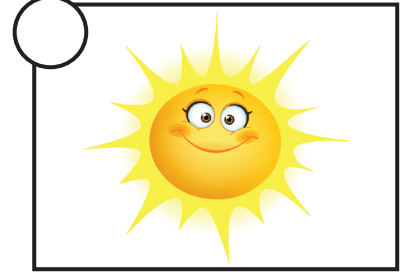
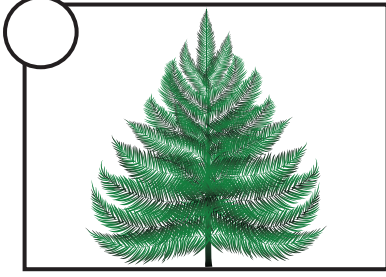
kem:

korniş:

2. Bu şiirin konusu nedir?

3. Şiire göre konut nasıl olmalıdır?

4. Aşağıdaki görseli verilen varlıklardan hangilerinin adı şiirde geçmektedir? Adı geçenlerin yanındaki yuvarlağı yeşile geçmeyenlerinkini kırmızıya boyayın.

5. Nasıl bir evde yaşıyorsunuz? Evinizin resmini yapın ve evinizi anlatan kısa bir şiir yazın.

Resim:

Şiir:

Kazanım 4. : Söz Varlığını Geliştirme

4.4. : Bilmediği kelimelerin anlamlarını araştırır.

Kazanım 2. : Okuduğunu Anlama

2.29. : Okuduklarında geçen varlıkları ve olayları sınıflandırır.

Kazanım 3. : Tür, Yöntem ve Tekniklere Uygun Yazma

2.8. : Şiir yazar.

Alıştırma: Sözlük Sırasını ve Anlamını Bulalım

Kartlardaki sözcükleri sözlük sırasına göre numaralandırın. Daha sonra sözcüklerin anlamlarını sözlükten bularak boşluklara yazın.

Hatıra

Hak

Hürriyet

İkram

Misafirlik

Misafirperver

İletişim

Davet

Fert

Afet

Kazanım 4. : Söz Varlığını Geliştirme

4.4. : Bilmediği kelimelerin anlamlarını araştırır.

Sözcüğün Anlamı

	Sözcük	Anlamı
1.	1 Bahçe	Çiçek ve ağaç yetiştirilen yer
	2 Öğrenci	Mesleği bilgi öğretmek olan kimse
	3 Araç	Bir işi yapmakta gücünden yararlanan nesne

Tabloda numaralanmış sözcüklerden hangisinin anlamı yanlış verilmiştir?

- A) 1 B) 2 C) 3

2. I. Saygı
II. Güven
III. Kıskançlık
Numaralanmış sözcüklerden hangisi olumsuz bir davranışı ifade eder?

- A) I B) II C) III

3. ✓

	Sözcük	Anlamı
1	Çatlamak	Parçaları ayrılıp dağılmayacak biçimde yarılmak
2	Kaldırmak	İleriye doğru fırlatmak
3	Değer	Bir şeyin değdiği karşılık

Tabloda numaralanmış sözcüklerden hangisinin anlamı yanlış verilmiştir?

- A) 1 B) 2 C) 3

Sözlük Sırası

4. Aşağıdaki sözcüklerden hangisi sözlükte diğerlerinden önce gelir?

- A) İyi B) İyilik
C) İyice

5. Aşağıdaki sözcüklerden hangisi sözlükte diğerlerinden önce yer alır?

- A) Akıl
B) Akın
C) Akım

6. Aşağıdakilerin hangisinde sözcükler alfabetik sıra ile verilmiştir?

- A) Batı, başkan, beste, benlik
B) Adalet, aile, akıl, akran
C) Açık, ağır, aday, ağır